

KAZAK ŞAİRİ MAĞCAN CUMABAYOĞLU'NUN ŞİİRLERİNDE "KENDİ" VE "ÖTEKİ" İMAJI

*Cemile KINACI**

ÖZET

Genel olarak edebiyat biliminde ulusal ya da yabancı kimliğini, bunların nasıl resmedildiğini araştırma, eskiden beri yapılagelen bir çalışmadır. Ama bu tarz imaj araştırmaları özel olarak karşılaştırmalı edebiyat biliminin çalışma alanına dahil edilir. Hugo Dyserinck'in 1966 yılında yayımladığı "Zum Problem der 'images' und 'mirages' und ihre Untersuchung im Rahmen der Vergleichenden Literaturwissenschaft" başlıklı makalesinin ardından ise imajbilim karşılaştırmalı edebiyat biliminin bir alt dalı olmaktan çıkarak ve kendi başına bir bilim dalı olarak değerlendirilir.

Mağcan Cumabayoğlu(1893-1938), yazdığı milliyetçi ve Türkçü şiirlerle büyük şöhret kazanmış bir Kazak şairidir. Şiirlerinde Rusya idaresindeki Türklerin dertlerini ve isteklerini dile getirir. Hatta bunların bazılarında bütün dünya Türklüğünü söz konusu eder. 1920 yılında yazdığı Alıstağı Bavrıma (Uzaktaki Kardeşime) isimli şiirle Türkiye Türklerine seslenir ve İstiklal Harbi yapmakta olan Türkiye Türklerinin dertlerine ortak olur. 1938 yılında Stalin katliamlarında kurşuna dizilerek öldürülür.

Bu çalışmada, Kazak şairi Mağcan Cumabayoğlu'nun şiirlerinde "kendi" ve "öteki" ile ilgili imajlar ortaya koyulmaya çalışılacaktır. Milliyetçi bir Kazak şairinin şiirlerine "öteki" ve "kendi"nin nasıl yansıdığı üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: "kendi" ve "öteki" imajı, Mağcan Cumabayoğlu, Kazak Edebiyatı, şiir.

"SELF" AND "OTHER" IMAGES IN KAZAKH POET MAĞCAN CUMABAYEV'S POEMS

ABSTRACT

In literature it is a common endeavor to search for national or foreign identity and to find out how it is reflected in people's minds. This kind of researches about image was included in the field of comparative literature studies. After Hugo Dyserinck published his article titled as "Zum Problem der 'images' und 'mirages' und ihre Untersuchung im Rahmen der Vergleichenden Literaturwissenschaft" in 1966, these researches gained independence and became a branch of science itself.

Mağcan Cumabayoğlu (1893-1938), who wrote Turkish nationalist poems, is a famous Kazakh poet. In his poems the problems and wishes of

* Arş. Gör., Gazi Ü. Fen-Ed. Fak. Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü. El-mek : kcemile@gazi.edu.tr

Cumabayev - 031061

Mağcan'ın Şiirlerinde Güneş, Ateş, ve Alev / Timur Kocaoğlu. -- İstanbul, 1994.
Türk Edebiyatı, 243. sayı, 34-37. sayfa

Ortak Türk Dili ve Mağcan Cumabayev / Halil İbrahim Usta. -- Ankara, 1999.
Türk Dili, 571. sayı, 628-632. sayfa

Mağcan Cumabayev'in Şiir Dünyası / Hayrettin Rayman . -- İstanbul, 2011.
Türk Dünyası Araştırmaları, 195. sayı, 201-212. sayfa

Magcan Cumabay Yüz Yaşında (1893-1938) / İklil Kurban. -- Ankara, 1993.
Türk Kültürü, 31. cilt, 359. sayı, 54-59. sayfa

Türk Lehçelerinden Nümuneler: Kazakların Büyük Şairi Magcan Cumabay'dan
/ Tahir Karabay. -- Ankara, 1942.
Türk Yurdu, 26. cilt, 2. sayı, 53-54. sayfa

Prof. Cemile Kınacı, "Kazak Şairi Mağcan Cumabayoğlu'nun Şiirlerine Kendi ev
Öteki İmajı" Turkish Studies, VI/3, 2011, s. 1663-1678;